

Зінченко С.В. Ідеї неперервності навчання у центрі освіти дорослих – Народній школі / С.В. Зінченко // Наукова спадщина Василя Сухомлинського у контексті розвитку освіти особистості впродовж життя: зб. матер. Всеукр. науково-метод. конференції, присвяченої 98-річчю від дня народження В.Сухомлинського, 28-29.09.2016 / уклад. О.Е.Жосан. – Кропивницький: Ексклюзив-систем, 2016. – С. 146-150.

УДК 374.7:37.001.9(-044.4):374.73

С.В. Зінченко

ІДЕЇ НЕПЕРЕРВНОСТІ НАВЧАННЯ У ЦЕНТРИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ – НАРОДНІЙ ШКОЛІ

У статті автор розглядає особливості навчання дорослих у системі неперервної освіти. Аналізує освіту дорослих як невід'ємну складову неперервної освіти. Також висвітлено основні аспекти діяльності Центру освіти дорослих, метою якого є розширення сфери освітніх послуг, що надаються дорослому населенню. Проаналізовано роботу Народної школи для навчання різних категорій дорослого населення у межах функціонування Центру освіти дорослих.

Ключові слова: неперервна освіта, навчання дорослих, центр освіти дорослих, категорії дорослого населення,

Ideas continuity education the Center for Adult Education - Elementary school

In article the author examines features of training of adults in system of continuous education. Analyzes education of adults as integral making continuous educations. Also describes the main aspects of the adult education Centre, which aims to expand the scope of educational services provided by adult population. Analyzed the work of the national school for training of different categories of the adult population in the framework of the adult education Centre.

Key words: continuous education, training of adults, adult education centre, category adult.

Постановка проблеми. Неперервна освіта сприяє постійному розвитку індивідуального досвіду людини у процесі засвоєння досвіду соціального на всіх етапах життєвого шляху дорослої людини як активного суб'єкта навчання та спілкування.

У Європейському Союзі неперервна освіта розглядається як один із головних елементів соціальної моделі. Основними постулатами неперервної освіти, сформульованими Міжнародною комісією ЮНЕСКО, стали: навчитися пізнавати, навчитися робити, навчитися жити. Тому відбулася інституціоналізація різних видів освіти. ЮНЕСКО було введено спеціальну термінологію, що відображала різні ступені організованості освітніх послуг: формальна, неформальна та інформальна освіта [2].

Ідея неперервного навчання виступає в якості найважливішого соціально-педагогічного принципу, що відображає сучасну тенденцію побудови освіти як цілісної системи, що спрямована на розвиток особистості. По суті, йдеться про новий погляд на освіту, про новий підхід до розуміння значення освіти в сучасному житті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості навчання дорослої людини відображено в працях П. Джарвіса, С. Змейова, Л. Лук'янової, М. Ноулза, Ф. Пеггелера, Р. Сміта, С. Хаджирдаєвої та ін.

Система неперервної освіти будується передусім у вигляді вертикальних (тимчасових) етапів і зв'язків між ними: дошкільного виховання, середньої загальної і професійної освіти, вищої освіти, підвищення професійної кваліфікації робітників і фахівців, розширення політичного і наукового рівня, загального культурного кругозору усіх соціально-демографічних груп населення [1].

Освіта дорослих є невід'ємною складовою неперервної освіти. Комплекс проблем, пов'язаних з її функціонуванням має свою специфіку, зумовлену

особливостями контингенту тих, хто навчається, а також своєрідністю завдань. Відповідно головний суб'єкт у цій системі – доросла людина. Дорослі, які навчаються, мають різні рівні освіти, різноманітні потреби та інтереси. Цей ресурс є підґрунтям для побудови індивідуальної освітньої стратегії, результатом якої повинна стати внутрішня інновація, що сприяє досягненню особистісних і професійних цілей дорослої людини. Неформальна освіта є важливою частиною неперервного навчання для адаптування в середовищі, яке постійно змінюється. Тому **метою дослідження** є аналіз неперервності навчання в центрах освіти дорослих.

Виклад основного матеріалу. Саме на Центр освіти дорослих має бути покладено надання освітніх послуг дорослим, які б відповідали їх індивідуальним культурно-освітнім потребам. Центр освіти дорослих сприятиме проектуванню та реалізації андрагогічно орієнтованої освітньої діяльності.

Над ідеєю створення центрів освіти дорослих по всій Україні плідно працює Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України на чолі з доктором педагогічних наук, професором Ларисою Лук'яною. Координує зазначений напрям діяльності завідувач відділу андрагогіки, доктор педагогічних наук, професор Олена Аніщенко. Так за ініціативи Олени Аніщенко та доктора педагогічних наук, доцента Сергія Прийми було створено Науково-методичний центр освіти дорослих на базі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Ідея створення центрів освіти дорослих отримала своє продовження під час створення Центру освіти дорослих – Народної школи (Центру) на базі комунального закладу «Вечірня (змінна) школа II-III ступенів №18» Деснянського району м. Києва, за активного сприяння відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України.

Координують роботу Центру директор вечірньої школи Ігор Закомірний, старший науковий співробітник, кандидат педагогічних наук Світлана Зінченко, голова правління благодійної організації “Золоте серце” Емілія Воронцова.

Для досягнення визначеної мети Центр освіти дорослих вирішує такі завдання:

1. Вивчення культурно-освітніх потреб різних категорій дорослих з метою подальшої розробки відповідного навчально-методичного забезпечення неформальної освіти дорослих.

2. Використання результатів наукових досліджень для організації неформального навчання різних категорій дорослих.

3. Використання інноваційних освітніх технологій, спрямованих на підвищення якості та ефективності неформального навчання дорослих.

4. Організація спільних семінарів, круглих столів з метою популяризації наукових і методичних досягнень наукових працівників Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України та вчителів вечірніх шкіл.

5. Підготовка та видання спільних наукових праць, навчально-методичних матеріалів з метою обміну науково-педагогічним досвідом.

6. Формування спільних електронних інформаційних ресурсів.

7. Подання пропозицій до МОН України щодо підготовки рішень з питань прогнозування розвитку неформальної освіти дорослих та її організаційно-правового забезпечення.

Завдання діяльності Центру освіти дорослих реалізуються у роботі постійно діючої Народної школи. Народна школа для навчання різних категорій дорослих є доступною для всіх бажаючих. Тут пропонується широкий спектр курсів навчальних предметів. Народна школа для навчання різних категорій дорослих є складовою неформального навчання, вільного від державного впливу та планування.

Слухачами Народної школи є науково-педагогічний, педагогічний персонал, люди третього віку, мігранти та всі бажаючі. Викладачами Народної школи працюють вчителі вечірньої школи, науковці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України, викладачі Київського університету імені Бориса Грінченка, волонтери.

Курси, що проводяться для слухачів Народної школи: англійська мова, українська мова для мігрантів, культура української мови, інформаційно-комунікаційна грамотність, культура безпеки життєдіяльності, документознавство, курс практичної психології, III вік: жити, а не доживати. Форми навчання у Народній школі: короткотривалі курси, довготривалі курси, спеціалізовані семінари, тренінги, дистанційні курси, майстер-класи.

Висновки. Таким чином, актуалізується нагальність розширення сфери освітніх послуг, що надаються дорослому населенню, проведення спеціальних досліджень, активізації усіх форм освітньої діяльності, здійснення комплексного аналізу ринку освітніх послуг. Ці процеси відбуваються з урахуванням особливостей і потреб різних категорій дорослих, закономірностей і механізмів розвитку людини на етапі її зрілості.

Список використаних джерел:

1. Кулюткин Ю.Н. Психологические проблемы образования взрослых / Ю.Н. Кулюткин [Электронный ресурс]. – Режим доступа 03.02.2016: <<http://www.voppsy.ru/issues/1989/892/892005.htm>> – Загл. с экрана. – Язык рус.
2. Социальное обучение взрослых в условиях неформального образования [Электронный ресурс]. – Режим доступа 28.05. 2016: <<http://www.nauka-shop.com/mod/shop/productID/22096/>>. – Загл. с экрана. – Язык рус.